

Høringssvar om forslag til ny forskrift om nasjonal retningslinje for sosionomutdanning.

A-larm er en bruker- og pårørende organisasjon på rusfeltet med virksomhet i 11 regioner fra Agder til Trøndelag, og med nasjonalt, administrativt hovedkontor i Kristiansand. Vår hovedaktivitet er brukermedvirkning, lavterskeltilbud og likepersonsarbeid.

Vi mener at forslaget til ny forskrift om nasjonal retningslinje for sosionomutdanning generelt sett er godt, og vi mener at de tekst endringene som er gjort, gir bedre og tydeligere innhold, samt at flere viktige ting er lagt til. Vi støtter dette forslaget, og vil i teksten under komme med kommentarer og bemerkninger.

Vi mener at det bør konkretiseres noe hva som forventes av studentene ift. rus og psykisk helse. Sosionomer vil komme til å jobbe mange ulike steder, og kommer i sitt arbeid til å møte både pasienter og brukere, som har eller har hatt en ruslidelse, og mange pårørende. Det er kjent for oss at mange nyutdannede på helsefeltet føler at de lærer for lite om rus og psykisk helse gjennom studiene. En bred forståelse av psykisk helse, rus, rusmiddellidelser, avhengighet og pårønderollen er viktig. Det vil også være viktig å ha kjennskap til hvordan dette rammer befolkningen på ulike måter, på tvers av sosial status. God kunnskap vil gi økt trygghet og bidra til gode, og lite stigmatiserende holdninger i menneskemøter. Samtidig vil vi også understreke at fokuset på alkohol må være like stort som fokuset på illegale rusmidler, da alkohol er det rusmidlet som skader flest – og der færrest får hjelp/behandling for sin rusmiddellidelse.

Vi er glade for at erfarings- og bruker basert kunnskap nevnes flere steder. Brukermedvirkning er også helt sentralt å kjenne til, det er ikke bare lovpålagt, men også viktig både for å ivareta grunnleggende rettigheter for pasienter/brukere og pårørende og det sikrer bedre og mer treffsikker hjelp. I NOU 2023:4, tid for handling, beskrives en fremtid hvor helsetjenestene våre ikke er bærekraftige om vi fortsetter som nå. Det beskrives at det må gjøres endringer i organisering, og at arbeid må effektiviseres. Det beskrives også at erfaringskompetanse og erfaringskonsulenter, er og vil kunne være, et viktig bidrag inn i helsetjenestene.

Vi ønsker også å nevne at studentene bør ha kjennskap til bruker- og pårørendeorganisasjoner, frivillige og ideelle, og vite hvilken betydning disse kan ha. Tilhørighet i en bruker- og pårørendeorganisasjon vil kunne bidra til økt nettverk, et fellesskap og et sted å høre til. Dette er viktig, da ensomhet er et stort sosialt problem og mange opplever at tilhørighet i en bruker- og pårørendeorganisasjon er med på å gi mening til hverdagen, noen å være sammen med og motivasjon til endring og håp. Dette er et viktig supplement til offentlige tjenester, både for pasienter/brukere og pårørende.

Utover generelle tilbakemeldinger, har vi under samlet noen konkrete innspill som er knyttet direkte til kapittelet og paragrafen der det hører til.

Kapittel 1. Virkeområde og formål

§ 2. Formål med utdanningen

Forslag til ny tekst:

«Utdanningen skal også sikre kompetanse og holdninger som danner grunnlag for likeverdige tjenestetilbud for alle grupper i samfunnet, deriblant samers status som urfolk og deres rettigheter til språklige og kulturelt tilrettelagte tjenester.»

Vi støtter endret tekst, og mener det er viktig at holdninger nevnes spesifikt. Gode holdninger vil være viktig for å bygge gode, trygge relasjoner mellom hjelper og mottager. Vi ønsker i tillegg å

spille inn at studentene kjenner til at det i dagens samfunn er utfordringer med stigmatisering og diskriminering, og vi er glade for at det nevnes at det i studiet bør arbeides systematisk for å forhindre dette.

Økt bruk av erfaringskompetanse inn i utdanningen vil kunne gi økt forståelse og økt kunnskap som er nødvendig for å sikre gode holdninger, og gi nødvendig innsikt for studentene. I Agder har A-larm over tid vært deltagende i veiledning av studenter på sosionomutdanningen med gode tilbakemeldinger.

Kapittel 2. Læringsutbytte for kompetanseområdet rammer for og perspektiver på sosialt arbeid

§ 4 Rammer for og perspektiver på sosialt arbeid - kunnskap

§ 4 i.

Vi støtter endret tekst:

Hvor «kjenner til» er erstattet med «har kunnskap om menneskerettigheter ...».

Vi støtter tekst endringen da kjennskap til menneskerettigheter generelt er svært viktig å kjenne til, det vil også i denne sammenhengen være viktig å kjenne til hvordan menneskerettigheter ikke ivaretas hos sårbare grupper. Viser for eksempel til rapporter fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM), om «rus og menneskerettigheter» og «du har ikke noe her å gjøre».